

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6822200173
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6822200173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom I. práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov matky B. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, XXX XX K., zastúpená JUDr. Alexandrom Milkom, so sídlom Cyrila a Metoda 4, 048 01 Rožňava a otca E. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, XXX XX P., zastúpený JUDr. Jánom Čipkom, advokátom so sídlom Partizánska 197, 981 01 Hnúšťa, o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 8P/4/2022-89 zo 07. júna 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Revúca č.k. 7P/49/2020-142 zo dňa 16.04.2021 v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a vyslovil, že otec dieťaťa je oprávnený stýkať sa s maloletým E. H., nar. XX.XX.XXXX v období 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod. a po uplynutí 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku každý párný týždeň od soboty od 10:00 hod. do nedele 16:00 hod. s výnimkou úpravy styku počas vianočných a veľkonočných sviatkov, počas veľkonočných sviatkov každý rok od piatka od 10:00 hod. do soboty do 17:00 hod., počas vianočných sviatkov každý rok od 25.12. od 13:00 hod. do 26.12. do 17:00 hod. Matke dieťaťa uložil povinnosť maloletého riadne na styk pripraviť s tým, že otec dieťaťa si dieťa prevezme a dieťa odovzdá v stanovený deň a hodinu v mieste bydliska matky dieťaťa. Na záver vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že návrhom na začatie konania zo dňa 02.02.2022 sa otec maloletého E. H., nar. XX.XX.XXXX domáhal zmeny úpravy jeho styku s maloletým, ktorý žiadal rozšíriť a upraviť bez prítomnosti matky. Návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletého uzatvorili rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa so synom môže stretávať len každú druhú sobotu v mesiaci na tri hodiny za prítomnosti matky, s ktorým rozsahom súhlasil najmä z dôvodu veku syna a mal za to, že sa budú vedieť s matkou na rozšírení styku dohodnúť, k čomu však nedošlo. Matka s podaným návrhom otca maloletého nesúhlasila. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 7P/49/2020-142 zo dňa 16.04.2021 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platiť výživné na maloletého a zároveň bol upravený styk otca s maloletým každú párnú sobotu od 14:00 hod. do 17:00 hod. za prítomnosti matky. Súd prvej inštancie s poukazom na § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o rodine“) posudzoval, či došlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu poslednej úpravy styku otca s

dieťaťom. Súd prvej inštancie konštatoval, že obaja rodičia majú vytvorené v ich domácnostiach vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, pričom nezistil žiaden dôvod, prečo by musel styk otca s maloletým prebiehať len za prítomnosti matky. Maloletý má 4 a pol roka a navštevuje materskú školu, kde trávi bežne čas bez jej prítomnosti, a preto neobstojí argument matky, že je dieťa na ňu veľmi citovo naviazané a nevydržalo by len s otcom. Aj počas stretnutia dieťaťa s otcom bez prítomnosti matky na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca dieťa reagovalo na otca pozitívne. K argumentácii matky, že otec nevyužíva aktuálne upravený styk v plnom rozsahu súd prvej inštancie uviedol, že je zrejme, že otec nechce realizovať styk v prítomnosti matky, čo je možným dôvodom, prečo v mieste jej bydliska nevyužíva celý časový rozsah styku. Ani tvrdenie matky, že nejaký muž počas ich vzťahu s otcom kopal do dverí na byte, kde spolu žili a napísal na auto otca, že je díler, neodôvodňuje neprípustnosť styku otca s maloletým bez prítomnosti matky, keď z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by sa otec dieťaťa dopúšťal trestnej činnosti, resp., že by maloletý mohol byť ohrozený pri stretnutiach bez prítomnosti matky. Otcom navrhovaný rozsah styku považoval súd prvej inštancie vzhľadom na vek dieťaťa, ako aj vzhľadom na pozitívny vzťah otca a dieťaťa za primeraný, avšak považoval za vhodné, aby si dieťa na styk bez prítomnosti matky najprv zvyklo a to tak, že počas 2 mesiacov sa bude otec so synom stretávať len každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod. a až následne podľa návrhu otca každý párný týždeň od soboty 10:00 hod. do nedele 16:00 hod. Vzhľadom na skutočnosť, že komunikácia rodičov je problémová a rodičia sa nevedia na styku dohodnúť, považoval súd prvej inštancie za dôvodný aj návrh otca na úpravu styku počas veľkonočných a vianočných sviatkov, ktorý upravil tak ako je uvedené v bode 1. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

1.2 Návrh matky na vykonanie znaleckého dokazovania nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodný. Vo veci bolo preukázané, že styk otca s maloletým pravidelne prebieha, maloletý otca pozná a má s ním vytvorené väzby. Maloletý je zároveň vo veku, keď trávi čas aj bez prítomnosti matky len s cudzími osobami v škôlke, styk bez jej prítomnosti na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca prebehol bez problémov, a preto by bolo vykonanie takéhoto dôkazu nadbytočné.

1.3 Súd prvej inštancie nevyhovel ani návrhu matky na odročenie pojednávania nariadeného dňa 07.06.2022, ktorý odôvodňovala svojou práceneschopnosťou. Poukázal na to, že vo veci bolo už dňa 08.04.2022 vedené pojednávanie, kde boli vypočutí obaja rodičia. Následné pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 03.05.2022 súd prvej inštancie síce pre práceneschopnosť matky odročil, avšak opätovne takto nepostupoval, nakoľko práceneschopnosť a chorobu matky nepovažoval za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania, keď matka je v súdnom konaní zastúpená advokátom, ktorý sa pojednávania mohol zúčastniť. Súd prvej inštancie pritom vo veci postupoval v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Ani skutočnosť, že matka nebola osobne prítomná pri vykonávaní iných dôkazov, nie je dôvodom na odročenie pojednávania, pokiaľ má právneho zástupcu, ktorý by pri tom bol prítomný.

1.4 O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie na návrh otca podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C.m.p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v celom rozsahu matka maloletého a uplatnila pritom odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) a podľa § 62 ods. 1 C.m.p. Uviedla, že súd prvej inštancie jej svojím postupom znemožnil uskutočniť jej procesné práva, keď vykonal pojednávanie dňa 07.06.2022 v jej neprítomnosti, hoci sa včas a riadnym spôsobom ospravedlnila z dôvodu zlého zdravotného stavu, čo doložila lekárske potvrdením. Súd prvej inštancie i napriek ospravedlneniu aj prostredníctvom jej právneho zástupcu, s ktorým sa pred pojednávaním pre chorobu nemohla poradiť, vo veci konal v jej neprítomnosti a rozhodol. Nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, ktorý práceneschopnosť matky nepovažoval za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, pretože sa ho zúčastnil aj právny zástupca matky. V žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 02.06.2022 uviedla, že sa chce pojednávania zúčastniť, nesúhlasí s pojednávaním v jej neprítomnosti, chce sa vyjadriť k skutočnostiam ohľadom styku otca s maloletým po 08.04.2022, ako aj k správe Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca. Takýmto postupom súdu prvej inštancie boli porušené procesné práva matky dieťaťa do takej miery, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Matka maloletého tiež navrhla vo veci vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia ohľadom možnosti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Dieťa je silne citovo viazané na svoju matku a v jej neprítomnosti v cudzom v prostredí od svojho narodenia ešte nebolo. Matka zabezpečuje maloletému starostlivosť a otec maloletého neprejavil riadny záujem o dieťa, o maloletého sa nevie riadne postarať, pričom doposiaľ styk využíval v prevažnej miere pre svoju matku a to v menšom rozsahu ako bolo

naposledy upravené. Na záver zdôraznila, že súd prvej inštancie upravil styk, ktorý nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, a pritom nevykoval náležité dokazovanie. Vzhľadom na uvedené matka navrhla, aby súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a nemá voči nemu žiadne námietky.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, založené na riadnom zistení skutočného stavu veci, náležite odôvodnené a v súlade s procesnými právami všetkých účastníkov konania. Námietku matky o porušení jej práva na spravodlivý súdny proces tým, že súd prvej inštancie neodročil pojednávanie nepovažoval za dôvodnú. Poukázal na ustanovenia § 157 ods. 1 a § 179 C.s.p., v zmysle ktorých má súd rozhodnúť rýchlo a hospodárne spravidla na jednom pojednávaní a ustanovenie § 178 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu a stranu predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch, pričom takto postupuje aj v mimosporových konaniach. Konanie bolo začaté vo februári 2022, a teda matka mala dostatočný priestor na prezentovanie svojich tvrdení a predkladanie dôkazov. Zároveň má matka na celé konanie ustanoveného právneho zástupcu, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že práva matky bude v konaní zastupovať a jej názory prezentovať kvalifikovaným spôsobom. Okrem toho súd prvej inštancie už raz návrhu matky na odročenie pojednávania vyhovel. Názory matky boli v konaní rozsiahlym spôsobom prezentované a na poslednom pojednávaní mal priestor na ich prezentáciu právny zástupca matky. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, kolízneho opatrovníka ako zástupcu maloletého a zároveň orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ďalšími listinnými dôkazmi, najmä správou z Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, a preto sa otec stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, že vykonanie znaleckého dokazovania navrhnutého matkou je nadbytočné. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že jeho vzťah s maloletým je dobrý a majú vytvorené citové väzby, ktoré môžu ďalej rozvíjať. Na nariadenie znaleckého dokazovania nie sú splnené ani zákonné predpoklady, pretože situácia si nevyžaduje také posúdenie, na ktoré treba vedecké poznatky z dôvodu zložitosti posudzovaných otázok. Na základe vyššie uvedených skutočností otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. po zohľadnení, že podľa § 65 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolanie matky nepovažuje odvolací súd za dôvodné. Matka maloletého postavila takmer celú svoju odvolaciu argumentáciu na tom, že súd prvej inštancie nevyhovel jej návrhu na odročenie pojednávania nariadeného na deň 07.06.2022, ktorý zdokladovala lekárske potvrdením o stále trvajúcej práceneschopnosti, pričom uvedeným postupom súdu prvej inštancie malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, keďže sa nemohla na pojednávaní vyjadriť k správe Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a k styku otca s maloletým po 08.04.2022. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie sa v bode 4. odôvodnenia napadnutého rozsudku vysporiadal so skutočnosťou, prečo návrhu matky a jej právneho zástupcu o odročenie pojednávania nevyhovel, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a len na zdôraznenie jeho správnosti udáva nasledovné:

7.1 Predvolanie na pojednávanie vykonáva súd z úradnej povinnosti, pričom je jeho povinnosťou predvolať na pojednávanie všetky osoby, ktoré ustanovuje zákon. Ak strana v konaní nie je zastúpená na celé konanie, súd vždy predvolá stranu. Ak je strana v konaní zastúpená zástupcom na celé konanie, súd vždy predvolá zástupcu strany, pričom strana sa na pojednávanie predvolá len v takom prípade, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch (§ 178 ods. 1 C.s.p.). V civilnom procese platí zásada, že vec sa má rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jednom pojednávaní. Primárny je záujem na hospodárnom

a efektívnom prejednaní veci bez zbytočných prieťahov. Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, ktoré by boli spôsobené tým, že v konaní bude nariadených viacero pojednávaní a koná v súlade s princípom hospodárnosti bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu, resp. účastníkov konania a iných osôb. Vzhľadom na uvedené tak odročenie pojednávania prichádza do úvahy len z dôležitých dôvodov, t.j. ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôžu dostaviť na pojednávanie. „Po účastníkovi, ktorý sa mieni k pojednávaniu včas dostaviť, nemožno totiž spravodlivo požadovať, aby musel strieť prejednanie a rozhodnutie veci v jeho neprítomnosti, ak nastane prekážka alebo iná okolnosť, ktorá mu bráni sa pojednávania zúčastniť. Táto prekážka alebo iná okolnosť súčasne musí predstavovať „dôležitý dôvod“. Preto príčina prečo sa účastník pojednávania zúčastniť nemôže a z ktorej dôvodu žiada o odročenie pojednávania, sa musí s ohľadom na jej povahu vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo z iných dôvodov aspektom ospravedlniteľnosti“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/11/2009 zo dňa 20.07.2010). Popri existencii dôležitých dôvodov, pre ktoré sa strana, resp. účastník konania nemôže zúčastniť na pojednávani musí byť kumulatívne splnený aj predpoklad, že od strany, resp. jej zástupcu nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechala zastúpiť. Od strany pritom možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu.

7.2 Odvolací súd konštatuje, že matka maloletého bola predvolaná a zúčastnila sa pojednávania konaného sa dňa 08.04.2022, na ktorom súd prvej inštancie pristúpil aj k vykonaniu jej výsluchu. Druhé pojednávanie bolo nariadené dňa 06.05.2022, z ktorého sa matka maloletého ospravedlnila z dôvodu práceneschopnosti (nepriaznivého zdravotného stavu) a žiadala pojednávanie odročiť. Súd prvej inštancie jej návrhu na odročenie pojednávania, ktoré bolo v tomto (prvom) prípade odôvodnené vyhovel a nariadil ďalšie pojednávanie dňa 07.06.2022. Nakoľko sa matka opätovne z tohto pojednávania ospravedlnila, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že práceneschopnosť matky už v tomto prípade nie je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania, keďže jej výsluch bol vykonaný, išiel o ďalší (druhý) návrh na odročenie pojednávania z toho istého dôvodu - nepriaznivého zdravotného stavu, matka mala splnomocneného právneho zástupcu pre celé konanie, ktorý ju mohol (aj mal) na ďalšom pojednávaní, ktoré malo byť odročené z toho istého dôvodu zastúpiť a zároveň tiež v súlade s vyššie prezentovanou zásadou hospodárnosti a rýchlosti konania nebolo ďalšie odročenie pojednávania, ktorým by zbytočne dochádzalo k prieťahom v konaní, náležité. Tvrdenie matky, že sa pre svoju chorobu nemohla so svojim právnym zástupcom poradiť sa javí odvolaciemu súdu ako účelové, keď matka v konaní prezentovala, že je práceneschopná pre problémy s chrbticou (č.l. 56 spisu), čo jej podľa názoru odvolacieho súdu nebránilo skontaktovať sa so svojim právnym zástupcom aspoň prostriedkami elektronickej komunikácie. Okrem toho zo žiadosti právneho zástupcu matky zo dňa 02.06.2022 je zrejmé, že matka bola s právnym zástupcom v kontakte, keď ho informovala, že jej práceneschopnosť po kontrole u lekára stále trvá. Pokiaľ matka namietala, že sa chcela k vykonanému dôkazu - správe Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca vyjadriť, rovnako ako s styku otca s maloletým po 08.04.2022, odvolací súd udáva, že matka bola kvalifikovane zastúpená pre celé konanie advokátom, ktorý sa mohol na pojednávaní v jej mene k týmto skutočnostiam vyjadriť, pričom ani v samotnom odvolaní matka neuviedla voči predmetnej správe a k styku otca s maloletým po 08.04.2022 žiadne konkrétne námietky.

8. Druhým ťažiskovým argumentom odvolania matky bola skutočnosť, že súd prvej inštancie nevykonal matkou navrhnuté znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie ohľadom možnosti úpravy styku otca s maloletým. Odvolací súd v tomto smere dáva do pozornosti, že súd nemusí vykonať všetky účastníkmi navrhnuté dôkazy, pričom výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde. Ak však súd rozhodne, že niektoré z navrhnutých dôkazov nevykoná, je povinný v odôvodnení rozsudku odôvodniť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Súd prvej inštancie sa v bode 5. odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne vysporiadal so skutočnosťou, prečo nevykonal znaleckého dokazovanie navrhnuté matkou, a prečo takýto navrhnutý dôkaz považoval vzhľadom na zistený skutočný stav veci za nadbytočný. Odvolací súd sa v tomto smere stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo potrebné nariaďovať znalecké dokazovanie, nakoľko bol dostatočne zistený vzťah medzi otcom a maloletým. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania (výsluch rodičov maloletého; prečítanie listinných dôkazov - lustrácia účastníkov konania v registri obyvateľov, v Sociálnej poisťovni a v registri priestupkov a správnych deliktov, správa mesta Hnúšťa zo dňa 11.02.2022, správa obce Ratková zo dňa 17.02.2022, správa kolízneho opatrovníka zo dňa 17.02.2022, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo dňa 22.02.2022, správa Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a

oboznámenie sa s obsahom spisu aj pripojeného spisu sp. zn. 7P/49/2020) za preukázané, že styk medzi otcom a maloletým prebieha, maloletý má s otcom vytvorenú citovú väzbu, maloletý reaguje na otca pozitívne a otec sa nejaví ako osoba pri stretnutiach, s ktorou bez prítomnosti matky by mal byť ohrozený. Navrhnuté znalecké dokazovanie by tak bolo vzhľadom na zistený skutočný stav v konaní podľa názoru odvolacieho súdu aj v rozpore s vyššie naznačenou zásadou hospodárnosti konania.

9. Odvolací súd poukazuje na to, že rodičovské práva a povinnosti patria od narodenia dieťaťa do jeho plnoletosti obom rodičom, ktorí si sú pri ich výkone zásadne rovnoprávni. Súčasťou výkonu rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Do pojmu výchova dieťaťa možno zahrnúť právo mať dieťa pri sebe, zabezpečovať jeho osobnú starostlivosť, resp. udržiavať s ním pravidelný styk. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a na schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov, právo na ich výchovu a starostlivosť, právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti a rodinných záväzkov. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby malo zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. „V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v najlepšom záujme dieťaťa, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané“ (Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 421/2019-24 zo dňa 22.10.2019). Súd musí brať do úvahy špecifiká každého jedného prípadu a z týchto skutočností vyabstrahovať, čo je v najlepšom záujme maloletého. V uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 422/2016 zo dňa 07. 07. 2016 ústavný súd zdôraznil, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vo všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musia byť rozhodujúcim hľadiskom ich najlepšie záujmy. Tento záujem sa podľa ESĽP skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná, z čoho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny. Na druhej strane je podľa rozhodnutia ústavného súdu v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa.

9.1 Z pripojeného spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 7P/49/2020 súd prvej inštancie zistil, že vo veci starostlivosti o maloletého bola schválená rodičovská dohoda, v ktorej bol okrem iného upravený styk otca s maloletým každú párnú sobotu od 14:00 hod. do 17:00 hod. za prítomnosti matky, a preto správne v zmysle § 26 zákona o rodine posudzoval, či došlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu predošlej úpravy styku otca s maloletým. V čase poslednej úpravy mal maloletý tri a pol roka, pričom v súčasnosti je o vyše rok starší. Navštevuje na pol dňa materskú škôlku, v ktorej si podľa vyjadrenia matky bez problémov zvykol. Obaja rodičia majú v domácnostiach vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, pričom otec uvádza, že má záujem byť plnohodnotnou súčasťou života maloletého a stretávať sa s maloletým častejšie. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o potrebe rozšírenia rozsahu styku maloletého s otcom a to jednak z časového hľadiska ako aj realizáciou styku otca s maloletým bez prítomnosti matky. Matka v odvolaní namieta, že úprava styku ako rozhodol súd prvej inštancie nie je v záujme maloletého, dieťa je silne citovo viazané na matku a v jej neprítomnosti v cudzom prostredí od svojho narodenia ešte nebolo. Otec maloletého neprejavil riadny záujem o dieťa, o maloletého sa nevie riadne postarať, pričom doposiaľ styk využíval v prevažnej miere pre svoju matku a to v menšom rozsahu ako bolo naposledy upravené. Odvolací súd konštatuje, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nevyplýva taký vzťah maloletého s otcom ako popisuje matka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzťah medzi maloletým a otcom je pozitívny, maloletý je na prítomnosť otca zvyknutý (styk medzi nimi prebieha), je medzi nimi vytvorená citová väzba. Zo správy Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a

rodiny Revúca naopak vyplýva, že matka svoj negatívny pohľad na otca sprostredkúva maloletému, nepodporuje maloletého ku kontaktu s otcom, pričom tento negatívny postoj matky vytvára prekážku kvalitného vytvorenia citovej väzby maloletého k otcovi. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že je naopak potrebné rozvíjať vzťah medzi otcom a maloletým a to širším rozsahom styku aj bez prítomnosti matky, aby mal aj otec sám (rovnako ako matka) možnosť budovať si vlastný vzťah s maloletým a prehĺbovať ho. Je preto v záujme maloletého, konkrétne v záujme na vytvorení si väzby s otcom, aby bol ich styk upravený súdnym rozhodnutím v takomto rozsahu. Tvrdenie matky, že maloletý ešte nebol od svojho narodenia bez jej prítomnosti v cudzom prostredí nie je presvedčivé, keďže ako sama uviedla navštevuje škôlku (ktorá bola tiež na začiatku pre maloletého cudzím prostredím), kde si bez problémov zvykol, pričom domácnosť otca, ktorého maloletý pozná a má s ním už vytvorený určitý vzťah, sa odvolaciemu súdu nejaví ako cudzie prostredie. Ani námietka matky, že upravený styk doteraz využívala aj stará matka maloletého nie je dôvodná, keď z Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti a rodinných väzkov, čo v tomto prípade predstavuje aj stará matka maloletého ako blízka osoba maloletého, pričom matka maloletého tiež žije v domácnosti s rodičmi (starými rodičmi maloletého), s ktorými je maloletý v kontakte. Pokiaľ matka namieta, že otec neprejavil riadny záujem o dieťa, odvolací súd udáva, že už len z podaného návrhu, ktorým otec žiada rozšírenie styku s maloletým je zrejмый jeho náležitý záujem o maloletého, s ktorým chce tráviť dostatok času, avšak je zjavná jeho snaha zariadiť si tento čas s maloletým podľa svojej vlastnej predstavy, bez prítomnosti ďalšej osoby (matky), čo je vzhľadom na upevnenie ich vzájomného vzťahu žiaduce. Odvolací súd považuje za vhodnú aj úpravu styku takým spôsobom ako rozhodol súd prvej inštancie, že v období 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku bude styk otca s maloletým upravený v menšom rozsahu, aby si maloletý na otca bez prítomnosti matky navykol, pričom po dvoch mesiacoch bude odôvodnená úprava širšieho styku v zmysle návrhu otca a stotožnil sa i s úpravou styku otca s maloletým počas vianočných a veľkonočných sviatkov.

10. Súd prvej inštancie tak podľa názoru odvolacieho súdu správne zistil skutočný stav veci ako aj okolnosti rozhodné pre zmenu rozhodnutia Okresného súdu Revúca sp. zn. 7P/49/2020 v časti úpravy styku otca s maloletým, podriadil ich pod správne ustanovenie zákona o rodine, ktoré správne aplikoval, zároveň vykonal všetky navrhnuté dôkazy, ktoré boli potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (a nevykonanie nadbytočného dôkazu riadne odôvodnil), pričom odvolací súd nezistil ani nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. S poukazom na uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 C.s.p.) a to vrátane závislých výrokov (§ 379 písm. a/ C.s.p.) o povinnostiach rodičov pri realizácii styku a o trovách konania, ktoré boli tiež vecne správne a v súlade so zákonom.

11. Návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania zo strany účastníkov podaný nebol (podľa § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh), z tohto dôvodu rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje výrok o náhrade trov konania.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).